

LËNDA MËSIMORE: BIOKIMI KLINIKE DHE DIAGNOSTIKË LABORATORIKE

Klasa:	Klasa 12
Titulli i Kualifikimit:	Bashkëpunëtor profesional i Infermierisë
Vlera e Kredive të Modullit:	3.2 Kredi (64 orë mësimore)
Niveli i Modullit në KKK:	Niveli 3 i KKK
KODI:	MPP8-12-SH
Rezultatet Mësimore (RM) të Modullit: Biokimi klinike dhe diagnostikë laboratorike	
<p>RM27: Nxënësi dallon mostrat e lëngjeve trupore bazuar në karakteristikat biokimike të tyre</p> <p>RM28: Nxënësi zbaton drejtë rregullat e manipulimit me material biologjik</p> <p>RM29: Nxënësi identifikon mjetet për marrjen e materialit biologjik sipas specifikave të materialit</p> <p>RM30: Nxënësi përshkruan metodat diagnostike të materialit biologjik në laborator</p>	
RM27: Nxënësi dallon mostrat e lëngjeve trupore bazuar në karakteristikat biokimike të tyre	
Kriteret e Vlerësimit të nxënësit: Nxënësi:	
<ul style="list-style-type: none"> - Përshkruan karakteristikat biokimike të lëngjeve trupore - Dallon panelet biokimike për analiza funksionale të indeve dhe organeve - Përshkruan llojet e enzimeve dhe izoenzimeve - Dallon substratet organspecifike - Identifikon llojet e punktateve - Dallon karakteristikat e lotëve, pështymës dhe lëngut sinovial - Zbaton rregullat e mbrojtjes në punë dhe të mjedisit	
Kushtet e nevojshme:	
<ul style="list-style-type: none"> - Klasë mësimore, laborator biokimik - Medie didaktike, CD, video projektor, materiale demonstruese	
Njohuritë që përvetësohen nga nxënësi:	
<ul style="list-style-type: none"> - Llojet e materialit biologjik - Karakteristikat biokimike të gjakut, urinës dhe likvorit - Setet biokimike për analizë funksionale të indeve dhe organeve - Enzimet dhe izoenzimet organspecifike - Substratet organspecifike - punktati pleural, perikadrial dhe peritoneal - Pështyma, lotët dhe lëngu sinovial	
Shkathtësitë që përvetësohen nga nxënësi:	
<ul style="list-style-type: none"> - Dallimi i mostrave të lëngjeve trupore	
Qëndrimet (sjelljet) që zhvillohen te nxënësi:	
<ul style="list-style-type: none"> - Komunikimi korrek - Bashkëpunimi - Punë individuale	

- Punë grupore
Kërkesat për Vlerësimin e nxënësve:
Metodat e Vlerësimit:
<ul style="list-style-type: none"> - Pyetje –përgjigje me gojë - Pyetje - përgjigje me shkrim (teste të standardizuara/tradicionale) - Vlerësimi i vazhdueshëm i aktivitetit gjatë orës mësimore - Listë – kontrolli për aspektet praktike - Demonstrim me mjete/instrumente përkatëse - Sjellja e nxënësit në praktikë - Kontrollimi i ditarit të punës praktike të nxënësit - Vëzhgim gjatë kryerjes së detyrave të planifikuara - Detyra përfundimtare
Evidentimi i Vlerësimit:
<ul style="list-style-type: none"> - Test me shkrim që verifikon shkallën e përvetësimit nga çdo nxënës të kriterëve të vlerësimit me karakter teorik - Pyetjet me gojë duhet të jenë me përgjigje të hapura - Vlerësim i çdo nxënësi me Listë kontrolli që përmban kriteret e vlerësimit me karakter praktik, që i referohen dallimit të llojeve të lëngjeve trupore. - <u>Kufiri minimal</u> i kalueshmërisë në <i>testin me shkrim</i> është kur plotëson 45% të pikëve ndërsa në vlerësimin praktik është kur plotëson 80% të kriterëve të vlerësimit në <i>Listën e kontrollit</i>.
RM28: Nxënësi zbaton drejtë rregullat e manipulimit me material biologjik
Kriteret e Vlerësimit të nxënësit: Nxënësi:
<ul style="list-style-type: none"> - Përshkruan rëndësinë e testeve biokimike për diagnostikim - Shpjegon procedurat e testeve laboratorike - Demonstron marrjen, identifikimin dhe transportin e mostrave biologjike - Përshkruan llojet e gabimeve analitike - Dallon kriteret për marrjen, pranimin dhe refuzimin e mostrës - Përshkruan vlerat referente dhe standardizimin e testeve laboratorike - Demonstron shkathtësi për sigurimin e cilësisë në laborator - Analizon kufizimet për diagnostikimin e sëmundjeve - Dokumenton veprimtarinë infermierore - Zbaton rregullat e mbrojtjes në punë dhe të mjedisit
Kushtet e nevojshme:
<ul style="list-style-type: none"> - Klasë mësimore, laborator biokimik - Medie didaktike, CD, video projektor, materiale demonstruese
Njohuritë që përvetësohen nga nxënësi:
<ul style="list-style-type: none"> - Testet biokimike dhe rregullat e marrjes së materialit biologjik - Mbledhja e mostrave biologjike - Identifikimi i qartë i të sëmurit (emri, gjinia, data e lindjes, numri identifikues, lokacioni, koha dhe data e marrjes së mostrës) - Gabimet para analitike, analitike dhe pas analitike - Kriteret për marrjen, pranimin dhe refuzimin e mostrës - Transporti i materialit biologjik për diagnostikë të infeksioneve bakteriale, mikotike, virale dhe parazitare - Karakteristika, përdorimi dhe interpretimi i testeve laboratorike diagnostikuese - Vlerat referente dhe standardizimi - Validimi i analizave diagnostike për sëmundjet infektive - Biosiguria - Sigurimi i cilësisë në laborator

- Kufizimet për diagnostikimin e sëmundjeve
Shkathësitë që përvetësohen nga nxënësi:
- Zbatimi i rregullave për manipulim me material biologjik - Sigurimi i cilësisë në laborator
Qëndrimet (sjelljet) që zhvillohen te nxënësi:
- Komunikimi korrek - Bashkëpunimi - Punë individuale - Punë grupore
Kërkesat për Vlerësimin e nxënësve:
Metodat e Vlerësimit:
- Pyetje –përgjigje me gojë - Pyetje - përgjigje me shkrim (teste të standardizuara/tradicionale) - Vlerësimi i vazhdueshëm i aktivitetit gjatë orës mësimore - Listë – kontrolli për aspektet praktike - Demonstrim me mjete/instrumente përkatëse - Sjellja e nxënësit në praktikë - Kontrollimi i ditarit të punës praktike të nxënësit - Vëzhgim gjatë kryerjes së detyrave të planifikuara - Detyra përfundimtare
Evidentimi i Vlerësimit:
- Test me shkrim që verifikon shkallën e përvetësimit nga çdo nxënës të kritereve të vlerësimit me karakter teorik - Pyetjet me gojë duhet të jenë me përgjigje të hapura - Vlerësim i çdo nxënësi me Listë kontrolli që përmban kriteret e vlerësimit me karakter praktik, që i referohen mbledhjes, transportit, pranimit, marrjes ose refuzimit të materialit biologjik. - <u>Kufiri minimal</u> i kalueshmërisë në <i>testin me shkrim</i> është kur plotëson 45% të pikëve ndërsa në vlerësimin praktik është kur plotëson 80% të kritereve të vlerësimit në <i>Listën e kontrollit</i> .
RM29: Nxënësi identifikon mjetet për marrjen e materialit biologjik sipas specifikave të materialit
Kriteret e Vlerësimit të nxënësit: Nxënësi:
- Përshkruan ciklin e punës në laborator - Identifikon mjete për marrjen e mostrave biologjike - Dallon metodat e marrjes së materialit biologjik - Përdor, mirëmban dhe pastron pajisjet laboratorike - Siguron informata për rezultate e testeve - Siguron furnizimet me material mjekësor dhe laboratorik - Vepron brenda kompetencave dhe autoritetit - Menaxhon punën përball kërkesave - Mirëmban mjedisin e punës dhe ruan shëndetin - Praktikun kodin e sjelljes gjatë realizimit të detyrave - Zbaton protokollin e eliminimit të mbetjeve biomjekësore - Zbaton parimet dhe procedurat e kontrollit të infeksionit - Monitoron dhe siguron cilësinë - Dokumenton veprimtarinë infermierore
Kushtet e nevojshme:
- Klasë mësimore, laborator klinik

- Medie didaktike, CD, video projektor, materiale demonstruese
Njohuritë që përvetësohen nga nxënësi:
<ul style="list-style-type: none"> - Cikli i punës në laborator - Pajisjet për flebotomi - Teknikat e marrjes së gjakut venoz - Kriteret për refuzimin e mostrës - Ndarja e plazmës dhe serumit - Hemoliza e gjakut - Epruvetat për marrjen e gjakut, ndarjen e plazmës dhe serumit - Dallimi i epruvetave sipas përbërës të antikoagulantit (edta, na citrat, k heparin etj) - Mjetet dhe reagensat për strisho periferike - Mbledhja, konzervimi dhe transportimi i mostrës së urinës (urinë rutinore, urinokulturë, Urina 24h, uroporfiria) - Marrja dhe transportimi i mostrave të lëngjeve trupore (punktatit pleural, perikadrial dhe Peritoneal, pështymës, lotëve dhe lëngut sinovial) - Mirëmbajtja, përdorimi dhe pastrimi i pajisjeve laboratorike - Sigurimi i furnizimit me material mjekësor dhe laboratorik - Mirëmbajtja e mjedisit të punës dhe siguria e shëndetit - Protokolet për eliminim të mbetjeve biomjekësore - Parimet dhe procedurat e kontrollit të infeksionit
Shkathtësitë që përvetësohen nga nxënësi:
<ul style="list-style-type: none"> - Identifikimi i mjeteve për marrjen e mostrës biologjike - Dallimi i metodave për marrjen e materialit biologjik - Zbatimi i protokolleve për eliminimin e mbetjeve biomjekësore
Qëndrimet (sjelljet) që zhvillohen te nxënësi:
<ul style="list-style-type: none"> - Komunikimi korrek - Bashkëpunimi - Punë individuale - Punë grupore
Kërkesat për Vlerësimin e nxënësve:
Metodat e Vlerësimit:
<ul style="list-style-type: none"> - Pyetje –përgjigje me gojë - Pyetje - përgjigje me shkrim (teste të standardizuara/tradicionale) - Vlerësimi i vazhdueshëm i aktivitetit gjatë orës mësimore - Listë – kontrolli për aspektet praktike - Demonstrim me mjete/instrumente përkatëse - Sjellja e nxënësit në praktikë - Kontrollimi i ditarit të punës praktike të nxënësit - Vëzhgim gjatë kryerjes së detyrave të planifikuara - Detyra përfundimtare
Evidentimi i Vlerësimit:
<ul style="list-style-type: none"> - Test me shkrim që verifikon shkallën e përvetësimit nga çdo nxënës të kriterëve të vlerësimit me karakter teorik - Pyetjet me gojë duhet të jenë me përgjigje të hapura - Vlerësim i çdo nxënësi me Listë kontrolli që përmban kriteret e vlerësimit me karakter praktik, që i referohen mjeteve dhe metodave për marrjen e materialit biologjik. - <u>Kufiri minimal</u> i kalueshmërisë në <i>testin me shkrim</i> është kur plotëson 45% të pikëve ndërsa në vlerësimin praktik është kur plotëson 80% të kriterëve të vlerësimit në <i>Listën e kontrollit</i>.

RM30: Nxënësi përshkruan testet diagnostike të materialit biologjik në laborator**Kriteret e Vlerësimit të nxënësit: Nxënësi:**

- Përshkruan rëndësinë e analizave biokimike në diagnostikën mjekësore
- Dallon analizat për matjen e proteinave në lëngjet trupore
- Përshkruan diagnostikën laboratorike të funksionit të veshkave
- Demonstron matjen e glukozës në gjakun periferik
- Përshkruan diagnostikimin laboratorik të lipideve
- Dallon teste laboratorike të funksionit të mëlçisë
- Shpjegon diagnostikën laboratorike të traktit digjestiv
- Përshkruan analizat e statusit hematologjik
- Dallon diagnostikën laboratorike të oligoelementeve
- Shpjegon rëndësinë e monitorimit dhe sigurimit të cilësisë
- Dokumenton veprimtarinë infermierore
- Zbaton rregullat e mbrojtjes në punë dhe të mjedisit

Kushtet e nevojshme:

- Klasë mësimore, laborator biokimik
- Medie didaktike, CD, video projektor, materiale demonstruese

Njohuritë që përvetësohen nga nxënësi:

- Rëndësia e analizave biokimike në diagnostikën mjekësore
- Funksioni, struktura dhe matjet e proteinave në lëngjet trupore
- Diagnostika laboratorike e veshkave
- Struktura dhe funksioni i karbohidrateve
- Matja e glukozës (hipo dhe hiperglikemia)
- Struktura dhe funksioni i lipideve
- Matja e kolestreolit, HDL-C, LDL-C, lipoproteineve
- Analizat enzimatike hepatocelulare dhe holestatike
- Funksionet ekskretore, sekretore dhe detoksifikuese të mëlçisë
- Hiperbilirubinemia, hiperamoniemia dhe hiperurikemia
- Analizat biokimike të lukthit, pankreasit dhe zorrëve
- Analizat e statusit hematologjik (gjendja fiziologjike dhe patologjike)
- Analizat e statusit hormonal
- Oligoelementet dhe rëndësia e tyre
- Monitorimi dhe siguri i cilësisë

Shkathtësitë që përvetësohen nga nxënësi:

Dallimi i testeve diagnostikuese laboratorike të materialit biologjik

Qëndrimet (sjelljet) që zhvillohen te nxënësi:

- Komunikimi korrek
- Bashkëpunimi
- Punë individuale
- Punë grupore

Kërkesat për Vlerësimin e nxënësve:**Metodat e Vlerësimit:**

- Pyetje –përgjigje me gojë
- Pyetje - përgjigje me shkrim (teste të standardizuara/tradicionale)
- Vlerësimi i vazhdueshëm i aktivitetit gjatë orës mësimore
- Listë – kontrolli për aspektet praktike
- Demonstrim me mjete/instrumente përkatëse
- Sjellja e nxënësit në praktikë
- Kontrollimi i ditarit të punës praktike të nxënësit
- Vëzhgim gjatë kryerjes së detyrave të planifikuara

- Detyra përfundimtare

Evidentimi i Vlerësimit:

- Test me shkrim që verifikon shkallën e përvetësimit nga çdo nxënës të kritereve të vlerësimit me karakter teorik
- Pyetjet me gojë duhet të jenë me përgjigje të hapura
- Vlerësim i çdo nxënësi me Listë kontrolli që përmban kriteret e vlerësimit me karakter praktik, që i referohen identifikimit të testeve laboratorike që analizojnë karakteristikat e materialit biologjik.
- Kufiri minimal i kalueshmërisë në *testin me shkrim* është kur plotëson 45% të pikëve ndërsa në vlerësimin praktik është kur plotëson 80% të kritereve të vlerësimit në *Listën e kontrollit*.